

Meglökött engem az a taxis, uram, mellbe vágott csúnyán, hiába ordítottam, hagyjon, a szegycsontomat találta el, csak úgy döngtem ott belül, kongtam, mint valami üres, elhagyatott, homályos terem, ahol pókhálók vannak a sarkokban, hátraléptem,

60 Szathmári István

TÖRT ÉNEIM

majd előre dőltem, hogy mutassam, bizonyítsam, velem olyan könnyen mégsem bánnak el, pedig tudtam, úgyse csinálók semmit, nem az én stílusom, világom, még sohase verekedtem istenigazából, megesett, hogy elcsattant egy-egy pofon, de mindez bátortalan volt, félénk, nyápic, amit nem vettek, vehettek komolyan, és a taxis ezt bátorításnak fogta fel, mármint, hogy felé indulok, és már folytatta volna, bökött volna újból, de kicsúsztam a képből, a levegőt találta el az éjszakában, a lány már bent volt a kocsiiban, uram, harsányan csapta be maga után az ajtót, belülről pedig fogta, húzta maga felé, hogy ki ne nyíljon, fel ne tépődjön, igen, pár hónapja ismertük meg egymást, egy galériában találkoztunk, szép volt, így egyszerűen az, és ekkor a képeket nem igazán néztem, őt vizslattam inkább, ahogy ment, nevetett, látta, hogy követik, bemérik, diagnosztizálják, és még érdekesebbé vált, éreztem, ebből valami összejöhet, de érdekes módon, mégsem hittem egészen benne, persze már nem volt lány, asszony volt, igen, de ezt én nem szeretem mondani, nem, még ha negyven is, akkor sem, még ha ráncai vannak, vagy ha már kissé megereszkedett a teste, nem, mert ez zavar, elidegenít engem, kedvetlenné tesz, asszonnal hálni, hogy hangzik ez, uram, szóval mind a két kezével fogta belülről a kocsiját, miközben a taxis kapcsolt, a folytatás pedig elmarad, vörös orra volt, meg apró szemei, és izzadt, ezt határozottan láttam, pedig hideg volt nagyon éjfél után kettőkor a pályaudvar előtt, ahol alig forgalom, csak néha bukkant fel egy-egy ricsajos társaság üvegekkel a kézben, és mentek, vonultak, röhögve, ökörködve, félénk se nézve, egyedül voltunk ezzel a dologgal, kínlódással, marcangolással, a taxis, a lány meg én, a sálam kibomlott, a sapkám félre csúszva, szaporán vettem a jéghideg levegőt, és tudtam, úgyis elmennek itt hagyva engem, és utána mehetek, vánszoroghatok haza a kikapott villamossíneken. A temetőfal mellett sokáig, sokáig, szinte az örökkévalóságig vonszolom magam, tolom, lökdösöm, hogy haladjak, tegyem az utat, és közben fúj a szél, a sapkámat fogom, de így is majd elrepül a sötét mélyében gubbasztó sírok felé.

A lány sötétszöke haja, már vörösén is láttam, összezilálva, félig a szemébe hullva, ahogy erőlködik a kocsiin belül, a hátsó ülésen, hát igen, nemrég még a kezét szorongattam a füstös, hangos, pirosra festett bárban, hogy utána a combjához húzza a kezemet, és szépen, finoman magára hagyja az

elektromos nejlonon, a fekete, szikrázó harisnyán, hogy csatangoljon, csináljon, amit akar. És jó volt portyázni odalenn, formába hozni az ujjaimat, az anyagon átsütött a meleg, és amikor hátrébb nyúltam, fehér bőrrenek simasága lenyűgözött engem. Közben kortyoltam a borból, és csak úgy elnéztem a pultnál álló férfiakat és nőket, akik valamit ünnepeltek, 61 vagy valakit, mert állandóan visszatért a felszólítás, igyunk, igyunk, és tényleg ittak, pezsgősüvegek pukkantak egymás után, és ő is a lábamhoz nyúlt, de épp akkor a közvetlen közelünkben leült egy férfi, és érdeklődéssel tekintett felénk. A hadjárat egy időre abbamaradt. Bántam, de tudtam, folytatódik hamarosan. A helyiségben zene szólt, és fenn a galérián egy pár táncolt egymásra bukva kitartóan. Az arcukat nem lehetett látni, olyan középkorúak lehettek, a nőn kockás szoknya, ami már rég kiment a divatból, és sárga magas sarkú cipő. Újra éreztem a lány ujjait a combomon és arra gondoltam, nemsokára más is történik közöttünk, és elégedettség töltött el, igen, mert van, amikor valóban mennek a dolgok, de ez csak efemer volt, uram, mert már egész nap benne volt a levegőben, hogy kipattan a szikra, és hát mint látja, ki is pattant, bizony, a taxis káromkodott egyet és visszalépett, pontosabban visszafarolt az ülésre, felberregett a motor és indult a fekete autó, egy pillanatra rám nézett bentről a lány, aki már asszony volt persze, arcán elmosódott a festék, az a festék, amit olyan gondosan rakott fel jó pár órával ezelőtt, mikor készült, hogy találkozzon velem és egy külföldi nővel, aki egy piciny faluban élt, hatalmas, hősapkájú hegyek között, égszínkék tavak és folyócskák társágában. Erős szelek fújtak arra, és ritka vendég volt a nap, de ha mégis sütött, akkor már-már földöntúlvivá varázsolt mindent, átlátszóvá vált a világ, ahol egymásba folytak a színek és szinte lebegett minden öntudatlanul. A ház felső részén egy idősebb férfi élt egy egészen fiatal nővel, aki nagyon messziről jött, olyan helyről, ahol örökké esett az eső, és ismeretlen ételeket készített a férfinak, amiket ő nagyon megszeretett, és ismeretlen volt számára az is, amit nyújtani tudott, ha megjött a kedve. Azonban mind ritkábban hozta helyzetbe magát, illetve a férfit, és ez vita, majd konfliktus forrása lett, olyannyira, hogy sokszor eltűnt a házból, és ilyenkor lavinák sora lepte el a vidéket, és esett a hó feltartóztathatatlanul. Hiába indult el a férfi a fiatal nő után, csak a saját hangját hallotta visszhangzani a roppant hegyek között. Sohase jött rá, merre mehetett, hol próbálta megtalálni azt, amit itt nem kaphatott meg. És egyszer már nem indult el a lány, mert nem jött vissza, hátrahagyott mindent, és végleg eltűnt, mintha nem is lett volna. De nagyon is volt, tudta, látta, érezte ezt a férfi a hatalmas fehér hegyek között a picinyke faluban, ahol fuvarosként dolgozott, mert minden este, mikor hazatért, kinyitotta a lány szekrényét és bámulta, majd tapogatta, szaglászta

a holmiját, a szagát, az ízét, az illatát akarta újra felfedezni, de mind nehezebben és nehezebben sikerült.

62 És a külföldi nő megdicsérte a szőke hajú sminkjét és nekem is mon-
dott valami udvariasságot, és éreztem, egyből éreztem, nem örül-
nekem, és ez az este folyamán többször ki is derült, lefoglalta a szőkét,
szinte rátelepedett, szórakoztatta, beszéltette, meg-megérintette a
vállát, és rólam nem is vett tudomást, és a nőm is átvette ezt, ülök velük egy
asztalnál egy nagyon fényes helyen, de akárha nem is lennék, nem létezne
mindez, néznek felém, de látni nem látnak, az biztos. És inni kezdtem, uram,
meg ideges lenni, és ilyenkor nem vagyok valami szimpatikus, igen, sérte-
getni tudok, igencsak nagy kedvvel, és oda-odaszóltam, beléjük kötöttem,
de nem sok sikerrel, habár a szőke egy pillanatra megérintett engem, de gyor-
san elrántotta a kezét, mintha áram lenne bennem, halálos anyag. És akkor
a külföldi nő, aki, meg kell, hogy valljam, bájosan törte a magyart, elkezdett
mesélni valamit, úgy hogy nekem is mondta, de láttam, nagyon nehezőre
esik, és azt akarja, a látszat ellenére is, hogy kopjak le, de minél előbb. Azért
se, persze, hisz érti, uram. Nem. Egy zenekar játszott, pontosabban egy ko-
pasz nő énekelt, két fekete gitáros kísértre, egy pillanatra, kettőre rájuk kon-
centráltam, hogy utána újból belebukjak abba, ami annyira van. Majd arra
gondoltam, vajon hol is lehetnék és kivel, igen, merre ülhetnék, állhatnék,
és meg kell, hogy mondjam, oly sok lehetőség nem adódott, uram, és ez szo-
morúvá tett engem, mintha beszorultam volna az utóbbi időben, ketrec, ól,
miegymás, de eddig ez nem is foglalkoztatott, jéghideg józansággal láttam
most kívülről önmagam, és csak úgy döntöttem be az italokat, de nem ment
a fejembe, sőt mintha minden pohárral közelebb kerültem volna a már-már
elviselhetetlen realitáshoz. És akkor, egészen váratlanul, akárha valami ódi-
vátú, vidéki bálban lennénk, az asztalunkhoz lépett egy öltönyös férfi, és
megkérdezte tőlem, felkérheti-e a hölgyet egy táncra, aki meglepve ugyan,
de nem titkolt büszkeséggel felpattant és követte őt a táncparkett felé.
Maradtam ott a külföldi nővel és hosszú, hosszú percekben át csak a villámok,
a gyűlölet nyilai cikáztak közöttünk, mert nem tudtam, mit akart velem és a
szőkével, aki a barátnőm volt, ha nem is olyan régóta, igen, hogy milyen ter-
vei vannak és mit forgat a fejében, és hát milyen is a kapcsolat, a viszony ket-
tejük között, annyit már hallottam, hogy évek óta ismerik egymást, egy
koncerten találkoztak, amikor a nő még a férjével volt, aki pilótaként kereste
a kenyerét egy kisebb társaságnál, majd a nagyokhoz is eljutott, és akárhány-
szor repülő húzott el a nő feje fölött, ő mindig felnézett, még akkor is, mikor
a férjével lófrált, hátha ő repül ottan, de utána valóban végleg elrepült, előtte
még Afrikában voltak, mindenféle oltásokkal telepötyyözve, de a férfi így is
megbetegedett, az utolsó pillanatban hozták, reptették haza, és ő, a pilóta,
megalázva, teljesen kiszolgáltatva ült az ablak mellett, összehúzódva, szinte

annyira, hogy már nem is látszott. Kísértést éreztem, hogy ott a táncos helyen megkérdem, ugyan hova repült, és milyenek a busmanok, de a szőke, a barátnőm, visszajött lihegve, kipirulva, hogy táncolna még, és mondhattam volna akármit, világos volt, azt csinálja, amihez kedve van, és a külföldi nő kárörvendően, alig leplezve elmosolyodott.

63

Talán akkor kellett volna rúgni. Persze, úgy jelképesen. De én visszamosolyogtam. És újból a pohárhoz nyúltam. És akkor teljesen megmagyarázhatatlanul arra gondoltam, ugyan milyen is lehet ruha nélkül, és halvány izgalom kapott el, ami csak fokozódott. Nem hiszem el, uram, nem. Hogy milyenek is vagyunk. És mintha megérezte volna, mert úgy néztem rám, mint aki akar, kíván valamit, és tudtam, játszik, szórakozik velem, de mégis hagytam, mert jólesett, igen, annak ellenére, hogy mindez úgysem igaz. A barátnőm visszajött és kezdődött minden előről, amire még a váratlan tánc is rárakott, mert azért fúrta az oldalamat, pontosabban, nyugtalanított az ismeretlen férfi ily jellegű beavatkozása, az előre nem látott malőr. Javasoltam, menjünk, majd erőszakoskodtam, megfogtam a barátnőm kezét és megszorítottam, és láttam, furcsa fények gyúlnak a szemében, de azért maradtunk még egy darabig, majd felálltunk, kimentünk az ajtón a neontól átizzott éjszakába, és mint sejtettem, az öltönyös férfi leplezetlenül figyelte ezt, és a tekintetük találkozott, és arra gondoltam, tán számot is cseréltek tánc közben, a barátnőmnek remek memóriája volt, őrült logikai játékokat űzött, ha úgy hozta a kedve, vonaton, buszon ezerrel járatta az agyát, én még egy sakkpartit sem nyertem meg soha, uram, az én eszem egészem másképp jár, igen, meg is van az eredménye, ajaj, és hogy mentünk le a lépcsőn, a külföldi nő finoman belém karolt, és valóban nem tudtam hova tenni ezt az egészet, illetve tudtam, de még sem akartam, de csak egy pillanat volt, uram, hogy utána gögösen felgyorsítsa lépteit.

A villamosok még közlekedtek. A barátnőm a táskájából elővette a pezsgőt, amit **minden esetre** spajzolt be oda. Hát ez ez volt. Ittunk a zötykölődő fényben a gépen és nem akartam gondolni semmire. Üres fejjel bámultam őket és láttam kívülről önmagunk. Ahogy ülünk az ülésen szótlanul pár magányos ember társaságában.

És a külföldi nő az utolsó korty után azt mondta, neki mára elég és le száll, és le is szállt a következő megállónál, mi meg zötykölődtünk tovább értetlenül. De valóban így történt-e ez, uram, mert sejtettük ott mélyen, megrendezett előadás szereplői voltunk, de még nem volt annyira világos, mi is a szereposztás, igen, és csak később tudatosodott bennünk az egymás ellen gerjesztett harag, amit egy ideig lepleztünk, visszafojtottunk, hogy utána, mint vulkánból a láva, törjön felszínre a pályaudvar környékén, majd előtt.

De még a villamoson vagyunk sápadt, mélysápadt arccal, fáradtan, de mégis várva valamire, ami majd előre visz minket, szelíden tologat.

Hirtelen felnevetett a szőke, hagyjuk az egészet, mondta és megszorította a kezem, menjünk a Pírosba, és már szálltunk le mi is, és ültünk
64 be a zajos, füstös helyre, már-már könnyedén, szinte derült szívvel.

Szólt a zene, lüktetett az élet, szikrázott a harisnya, hisz tudja, és ekkor mondhattam valamit, ami egy csapásra elvágott mindent, de ha nem akkor teszem, megteszem később, mert muszáj volt, hogy kitörjön a vihar, másképp nem lehetett. És idegesítő lett minden, az ital kimondottan rossz, az emberek utálatosak, a barátnőm arca megnyúlt, és csak most vettem észre, az a fülbevaló van rajta, amit annyira nem szeretek, ő kelt fel elsőnek, mit kelt, ugrott, én utána kelletlenül, de azért elszántan, bizony, futott az utcán, utolértem, tömény megvetés volt a szemében és akkor tudtam, ennek már vége, ocsmány vagy, mondta és kitépte magát a kezeim közül, a taxis épp akkor ért oda, kicsapta az ajtót, a többit már tudja, uram, álltam ott tehetetlenül, felzúgott a motor és elhúztak gyorsan, sálam, kabátom, mindenem félre csúszva, gyűrött, reménytelen ember.

És tényleg mentem a temetőfal mellett a hideg éjszakában a villamos-sínt követve, igen, legszívesebben rátapadtam volna a vöröses téglákra, hogy beolvadjak, beléjük fonódjak, hogy ne kelljen gondolkodni, járni, vonszolódni egy hely felé, ami a lakásom volt. A kaput nehezen nyitottam, kínlódtam a zárral, közben havas eső esett, és én is azt szerettem volna, esni hosszasan. Végül feljutottam a harmadikra, levettem a kabátom, leültem az ágyra, és néztem, néztem magam elé, uram, sokáig, nagyon sokáig, és lassan elkezdett fájni finoman, már-már ringatóan a mellemen az ütés, a taxis vágásának nyoma.